

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Lille land hvad nu : Socialdemokratiet lægger udkast til principprogram frem til samfundsdebat

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: [1976]

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

LILLE LAND HVAD NU?

Social-
demokratiet
lægger udkast
til principprogram
frem til
samfundsdebat

Mennesket og folkestyret

■ Hvad skal vi med al den vask om ideologi. Lad os få handling i stedet! Jo, jeg kender naturligvis godt sammenhængen mellem at drive en forretning og regere et land. Nogle mener, det bare drejer sig om køb og salg, knæ og årer og balance i regnskabet. Men sammenhængen holder ikke!

Igeni forretning og møt fællesskab kan administreres efter så koldte principper. Uanset hvad man giver sig af med kræves et fællesskabs- sigt engagement. Det gælder ikke mindst for et politisk parti.

Når Socialdemokratiet is- vikler til debat om vitale samfundsforhold og ønsker at drøfte nye principper for den politiske indsats, er det ikke, fordi vi er grundværdi- ringer har ændret sig. Den demokratiske socialisme triv- ler fortsat på samme solide fundamenter. Men samfundet har gennemgået en forurolig- gende udvikling. De materiel- le fremskridt er ofte betalt med en høj pris i form af ned- satte mennesker. Kraftig for- urening og alarmerende brug af ressourcer har givet os nye verdensomspændende proble- mer. Vi har ganske enkelt en pligt til at gøre status.

Socialdemokratiet arbejder tæt sammen med fagbevægel- sen og de store levestandard- grupper. Partiet har en folke- lige forankring hos arbejderne, funktionærer og tjenste- mænd, men vi har også et an- svar overfor de små selvstæn- dige, småbureauer, der presser af de stores koncen- tration.

Det er alle disse gruppers hverdag, vi skal tage os af. De seneste års politiske modløshed har fået nogle til at opgive den aktive deltagelse i politik, men vi må hjælpe hinanden mod at give oprette troen på folkestyret.

Af formanden for
Socialdemokratiet,
statsminister
Arker Jørgensen

Der er tradition i Socialde- mokratiet for at påtage sig medansvar for folketings- arbejdsdygtighed. Vi har også påtaget os regeringsansvar i vanskelige situationer, og vi bliver undertiden stilet ud for at være for realistiske! For meget hverdag, for lidt af de mere syrer — siger man. Selv vores tilhængere har en- gang mellem andet det svært at se forbindelsen mel- lem mere ideer og det arbej- de, der gøres i hverdagen.

Men det politiske kompro- mis er en væsentlig del af selve demokratets væsen. Der findes nemlig ikke kun en løsning — og ingen, der kan få 100 pct's tilslutning. Meningerne må bøjes mod hinanden, og det kan ske uden at svigte idealerne.

Det enkelte menneskes medvirkelse i fællesskabet gi- ver folkestyret udhold. Kun ved at styrke solidariteten i forgrunden kan vi sikre os mod, at fremtiden formes af fælleskabets teknokrater. Des, der bliver at bruge sin demokratiske ret til kritik og debat, stiller sig udenfor og afskærer sig mulighed for medindflydelse.

Arker Jørgensen

**En invitation til at komme frit frem
En debat om solidaritet, lighed og trivsel**

Over 600.000 medlemmer af fagbevægelsen er forsikret i ALKA gennem gruppe-liv

ALKA tegner alle forsikringer du i hverdagen har brug for

- ALKA er fagbevægelsens kooperative forsikringselskab.
- ALKA dækker den moderne families forsikringsbehov.
- ALKA tegner supplerende livsforsikring - familieforsikring - brynningsforsikring - bly-forsikring - ulykkesforsikring - o.m.a.
- ALKA's lokale medarbejder er til disposition.
- Det samme er hovedkontorets serviceafdeling.
- Ring eller skriv.

ALKA FORSIKRING
Gulvergsvej 45,
1002 København K
(81) 11 57 10

DEBATOPLÆG

■ Oplægget til Socialdemokratiets nye program blev offentliggjort i parti-medlemsbladet »Vår politik«, der kommer i 120.000 eksemplarer. Derudover er oplægget trykt i et særligt debathefte, der også indeholder principprogrammet fra 1913 og 1961, en debatintroduktion af partiformanden Anker Jørgensen samt en studievejledning. Dette særlige debathefte er til salg i boglader og kiosker. Intensiteten for det danske programoplæg har været så stor i udsvalgte socialdemokratiske partier, at debatheftet også foreligger i en engelsk og i en tysk version.

Som grundlag for den bredere samfundside-bat blev holdt 4 debatlederkonferencer med over 300 deltagere. Desuden har en lang række såkaldte »ideolog-kurser« været holdt som weekend-arrangementer af afdelingsniveau.

Et AOF-afvalg har udsendt en konfater studievejledning, der bl.a. er brugt i studie-kurser, og under folketingsmand Kjeld Olesens ledelse er udgivet en debatbog »Danmark, hvad nu?«, hvor en lang række politikere og eksperter giver deres vurderinger af politiske muligheder.

Til debatmoderne er fremsendt en plancheudstilling, bl.a. med provokerende billeder, der har vist sig at være et godt element som debatstøtte.

Endelig har kampagnens symbol, Den solide hånd, der holder en rød rose, været anvendt i utallige forbindelseer. Rosen findes som blindekøber, som nøglebælgning, på mødeindkaldelser osv. — og allerede i år dækker den op på T-shirts ved politiske sammenkomster.

DEBATFILM

■ Debatfilm-kampagnen har fået en god støtte i den farvefilm, filminstruktøren Bent Christensen har lavet. De 10 kopier, Socialdemokratiet disponerer over, har gennem AOF's filmafdeling været ude konstant siden premieren i oktober 1976. Der er således mere end 300 fremvisninger — og det havde lette bevillingssucces set noget, hvis der havde været 4-5 kopier mere til rådighed.

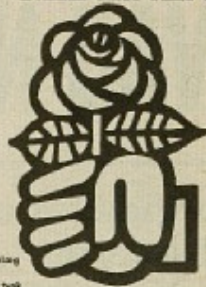
Det er overvejende politiske foreninger og fagforeninger, der har brugt filmen, men også en del højskoler, folkeskoler og større arbejdspladser har vist Bent Christensens debatfilm »Lige hånd hvad nu?« som oplæg til debat eller som orientering om Socialdemokratiets tanker om fremtidens samfund.

Metakilden i Jørlunde og HK-skolen i Hvidovre har købt hver en kopi af filmen til brug for de mange kurser, der beskæftiger sig med samfundsidebat.

Filmen opvækker baggrunden for situationen i dag ved at skildre tiden fra 1945 til nu og oppe det ene spørgsmål efter det andet. Hvad med boliger? Trivsel? Måske? Sikkerhed på jobbet?

Der er til supplement af filmen trykt en debatbillet, som også kan bruges i forbindelse med en lydbilledserie og en lydtekst om principprogrammet punkter. Så af disse lydbilled-serier er permanent i brug ved møder landet over.

SOLIDARITÄT GLEICHHEIT UND GEDEIHN

Programoplæg
— også på
engelsk og tysk

Et billede fra filmen: Hvad skal vi sige på? Ned-sænk, løvne vækst — eller størst mulig vækst?

SKOLEDEBAT

■ Udfrå den opfattelse, at en samfundsidebat også må være interesseret i at bære de yngstes røster, blev der i forbindelse med principprogramkampagnen udskrevet en debatkonkurrence for skoleelever. »For da have en mening« var temaet, og der blev sendt oplysninger til alle landets folkeskoler.

I materialet opstilles en række spørgsmål om, hvordan skoleelever ønsker sig samfundsidebat. Spørgsmålene var lagt ud uden partipolitisk sigte, men alligevel som indledning til en såkaldt samfundsidebat mellem eleverne, f.eks. i orienteringstimerne.

Der kom en overraskende reaktion på denne opfordring til skoleelevers deltagelse i en samfundsidebat: Sager blev bragt helt op i folketinget gennem en forespørgsøl fra den konservative Gerda Møller. Hun blev dog tilbageholdt af undervisningsminister Ritt Bjerregaard, der ikke fandt, at skolerne havde vejre sig

mod at gå med i en samfundsidebat i denne form.

Det var nu ikke alene folkeskoler, der kunne være med. Der blev også udskrevet en konkurrence for elever i gymnasier eller HF-kurser og endelig en tredje konkurrence, der betød sig til de studerende på højtare lærerskoler.

Der var ikke lagt op til en partipolitisk konkurrence — og langt mindre til en partipolitisk reklamekampagne. Der var simpelthen et ønske om at få eleverne i undervisningens forskellige faser til at formulere nogle af de meninger, de har om, hvordan samfundet skal se ud. De konservative søgte at stoppe forslaget som politisk spekulation. En række elever — både i grupper og som enkeltdeltagere — er gået med i konkurrencen. De unge har meninger om samfundet.

en god dag for et godt valg...

Brug 1. maj til at træffe et godt valg – bestil abonnement på Aktuelt – der er 14 dages introduktionsrabat i dagens anledning (beløbet fratrækkes den første avisregning).

Undertegnede ønsker at modtage AKTUELT

☐ som kvartalsabonnement

☐ som månedabonnement

Navn _____

Stilling _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Telefon _____

INTRODUKTIONS-
RABAT: DE FØRSTE
14 DAGE GRATIS

aktuelt

OLSGADE 2
1000 KØBENHAVN K

112

Kan bestilles
direkte hos
forlaget
eller
posten

Solidaritet, lighed og trivsel har noget at gøre

DET ENKELTE MEN SIN CHANCE TIL AT

Alf Harry Rasmussen ■ Fot. Jørgen Schiøtz

■ Den dybtgående og på mange måder overraskende analyse i Socialdemokratiets oplæg til et nyt principprogram, er også så kritisk, at nogle må kunne finde en konklusion i retning af en dom over velstandssamfundet.

■ Folketingsmand Kjeld Olsen vil ikke gøre analysen til en dom, men hele programfordraget som et oplæg til en samfundsideblik.

— En åben bevidsthed — og det vil jeg kalde Socialdemokratiet — der ønsker at lave samfundet om, vil altid i samfundsideblikket være inde i en færd for udvikling. Vi er ikke uafhængige. Vi ved fra 60'ernes udvikling, at mange af de ting, der blev sat i skred, er meget, vi meget forsigtigt bruger, men uden at have en mulighed for at kende konsekvenserne på længere sigt.

Det er ikke en pessimistisk vurdering, der udtrykkes i programoplægget. Det er en realistisk, og det er første gang, man i et principprogram går så meget ind på analyse. Hvis vi skal finde midler til at ændre tingene, må vi vide, hvad vi beskæftiger os med og hvilke problemstillinger, vi står over for. Det er ikke pessimisme, men forudsættelsen for, at vi kan skabe en optimistisk tro på, at vi — hvis vi vil — kan ændre samfundet i den retning, vi ønsker det.

Den store debat

Kjeld Olsen, næstformand i Socialdemokratiet og sammen med N.A. Parfitt, medlem af Folketinget, er i det koordinationsvalg, der redigerer den brede programkommissionens arbejdsrapporter.

Det er blevet oplæg til en samfundsideblik, som et parti-principprogram skal opstå af. En samfundsideblik med nye begreber — og et parti-program med nye krav og nye anvisninger.

I denne samtale med Kjeld Olsen om programets analyse og forslag taler han om velstand og menneske. Om velstand og menneske. Om velstand og menneske.

Det er tid at få anderledes styr på udviklingen, og Kjeld Olsen begynder med at kigge ud over grænserne og hen- til skildegrenser i den frygt, at en forvælsning af den nuværende befolkningsudvikling vil sætte verdens befolkningstal på 3,5 milliarder op til 8 milliarder omkring årsskiftet. Hvis der ikke sker et eller andet...

Uacceptable uligheder

Hvad det hjemlige angår peger Kjeld Olsen på fem ting i programanalysen af den nuværende situation:

Punkt 1: Erhvervsstrukturen fortsætter efter militært mønster, de små foretagender måles af de store, hvis magt og indflydelse påvirker det mindre og flere mennesker. Samtidig sker ændring i erhvervsstrukturen mod koncentration i få, store byer, mens store landstræder ligger mere eller mindre ødt.

Punkt 2: På trods af en samlet velstandstilvækst opstår helt uacceptable økonomiske uligheder og nye spændinger mellem befolkningsgrupper — og de unges skæpsis overfor hvad der sker.

Punkt 3: Mennesket har svært ved at følge med den hurtige udvikling. Samfundet forekommer for kompliceret og uoverskueligt, og det har skabt politisk rodløshed og passivitet — eller chancer for nye profiler med stærkt forestående opbehold.

Punkt 4: Væksten i 60'erne og 70'erne har givet stresspro-

blemer, og vi kan ikke fortsætte den hurtige stigning, mens ulighederne stadig svager.

Punkt 5: Velfærdens har givet muligheder, og det er Socialdemokratiets politik, at bilen og andre varige forbrugsgoder er kommet ud til den brede befolkning. Problemet er, at velfærd ikke automatisk medfører tilvarende stigning i trivsel. Miljøproblemer, trusler mod helbred, stress osv. ligger i kølvandet af den hurtige udvikling.

Når vi skaber principprogram, må vi have det rigtige løbende mellem mål og midler, og meget af det, vi beskæftiger os med er jo midler, der skal give nogle muligheder for det enkelte menneske, give det chancen for at finde melodien. Til at leve en livsbærende, han eller hun finder mening i. Det er vi oppe, fastslår Kjeld Olsen.

Det tredje program

Socialdemokratiet er på vej til at få sit tredje principprogram. Det første kom i 1913, det andet i 1961. Kjeld Olsen gør opmærksom på, at de færreste i 1961 troede på så hurtig en udvikling, at der i 1970 måtte udarbejdes nyt program.

— Nu taler der så meget om kvalitet. Er det et nyt so-

re med kvalitet. Meningen med det hele er:

NESKE SKAL HAVE FINDE MELODIEN

Kjeld Olesen i »princip-debat« med et sjak bygningsarbejdere

socialdemokratisk erkendelse med den kvalitetsbevidsthed?

— Nej. De meninger, der ligger i begreberne solidaritet, lighed og tryk, der jo ikke er nye, er meget, der har med kvalitet at gøre. Man kan måske sige, at det var nødvendigt, at vi tog mod udviklingsforløbet, som vi gjorde det. For mange har midlet med bedre materielle vilkår ligesom været forudsætningen for, at vi for alvor og mere realistisk kunne begynde at tale om kvalitet. Det ligger i menneskets natur, at når det egentlige behov er mødt, så melder ønsket om kvalitet sig, og jeg mener, vi nu er på et stadium, hvor Socialdemokratiet har større chancer end nogensinde før for at skabe dette samfund om til et samfund i kvalitet. I den forbindelse går programopbyggens synspunkter på mange ting. Det går på den materielle, men også på den kulturelle, at vi ikke bare skal forsøge med at producere og sende væk — som en bølge mod naturens kredsløb og de muligheder, vi må sikre følgende generationer. Vi taler også om kvalitet i den sociale, samfundet behandler sine borgere på, og vi tænker på kvalitet menneskene imellem.

Der tales i programopbygningen om størrelsen af lokalsamfund, og Kjeld Olesen

taler om et system, hvor planlægningen store ligger tilrettelægges centralt, men administrativt udføres lokalt. Den såkaldte planlægning kalder han temmelig tilfældig, men det er lysende på vej, med de nye planlægningslove.

— Det, der ligger i det socialdemokratiske oplæg, er i virkeligheden ikke langt fra det, der ligger i Venstres forslag om »det mere samfundsmæssige« — fortsætter Kjeld Olesen — er, at vi skal have så meget planlægning som nødvendigt og så meget lokalstyring som muligt. Det skal være en planlægning, som får tingene til at gå op i en højere enhed. Et samspil mellem hjem og arbejde, fritid og institutioner. Staten skal spørge det nødvendige sikkerhedsnet under den enkelte borger, men samtidig — så langt det er muligt — delegerer afgørelserne ud lokalt.

— Hvor langt kan socialdemokratiet gå?

— Der er ingen fast grænse. Det må afgøres af erfaringerne de steder, der praktiserer sårdemokrati.

Offentligt ansatte løger

Blandt de nye krav i oplægget er, at alle socialmedarbejdere, også læger og tandlæger, skal ansættes af

det offentlige. fuld og gratis dækning af børnehaver og uddannelse af spekulanter i jord og bolig.

— Vi har haft disse tanker, men nok ikke konkretiseret dem så stærkt før. Vi mener faktisk, det er forkert, at den almindelige markedsøkonomi præker om udbud og efterspørgsel også skal gælde, når det drejer sig om menneskets helbred. Der skal ikke være økonomisk konkurrence om de behøvede mennesker. Der forligger har givet diskussion, men det vil være at nedvurdere læger og andre indenfor sundhedsområdet, hvis man vil hævde, at en offentlig ansættelse betyder en dårligere behandling af borgerne.

— Og så går man ind for kollektiv medlemsordret for alle levestandarder.

— Ja, så meget centralt krævet er en del af den kollektive medlemsordret. Der er ikke noget i bygherregningen, som hindrer uddeltelse af folkeaktier og medarbejderaktier, men en spredning af ejendomsretten må følges op af en tilsvarende udfordring. Hvis vi skal virkeliggøre demokration, må muligheden være reelle. Jeg har aldrig fortalt dem, der med besæk og brum går ind for demokrati, stemmeret osv., men på

sket, at på et bestemt sted skal det stoppe. Når vi kommer til det økonomiske. Der, der ligger i den demokratiske socialisme, er at udfordre demokratiet til alle hverdagsområder, og der er tale om en proces, som skid vil og må være i gang. Økonomisk demokrati har som erendsmål fælles eje af produktionsmidlerne. Det er noget, der tager lang tid, men sådan vil det ende. Økonomisk demokrati er også nødvendig for at opstille økonomisk kapital til investeringer i det samfundsmæssige og i de virksomheder, vi ønsker.

Ikke

statsovertagelse

— I 1913-programmet går man ind for statsovertagelse af produktionsmidlerne. Siger man det samme nu — men med andre ord.

— Ikke mindst udviklingen i arbejdere viser, at en almindelig statsovertagelse meget let bliver statskapitalisme, der ikke løser problemerne for den enkelte borger. Afstanden mellem borger og beslutningssted er lige lang. For os er det væsentlige at give den enkelte medbestemmelse. Ideen praktiserer vi også med principprogrammet, som vi har lagt ud til en samfundsdebat for alle interesserede, siger Kjeld Olesen.

Idégrundlaget for Socialdemokratiet

■ En partikongres har besluttet, at Socialdemokratiet skal have nyt principprogram. En analyse af samfundets situation og et forslag til program er lagt frem til debat i en kampagne, der inviterer alle interesserede til at være med — at komme frit frem. Det er en åben debat, hvor enhver kan fremføre meninger og forslag, inden en ny partikongres beslutter sig. Det er gjort sådan, fordi socialdemokraternes principprogram får betydning for hele samfundet.

Idégrundlaget

■ Det udarbejdede forslag bygger på et idégrundlag, der er formuleret sådan:

Den demokratiske socialisme har som mål at frigøre mennesket, sikre dets tryghed og give det mulighed for en fri udvikling under ansvar overfor fællesskabet. Den demokratiske socialisme bygger på respekten for mennesket og viljen til at skabe lige muligheder for alle. Alle mennesker må have lige ret til et godt liv, uanset køn, race og tro.

Disse rettigheder forudsætter tryk- og trykloshed, forenings- og forsamlingsfrihed, demonstrations- og strejkefrihed, lighed for loven, offentlighed i forvaltningen, direkte og hemmelige valg og parlamentarisme.

Derfor er Socialdemokratiet et demokratisk parti.

Men demokratiet er uafslutteligt, hvis afgørende økonomiske beslutninger holdes uden for demokratisk kontrol. Den endelige militærering er fælleseje af produktionsmidlerne. For Socialdemokratiet er socialisme konsekvent gennemført politisk og økonomisk demokrati.

— Derfor er Socialdemokratiet et socialtisk parti.

Det kapitalistiske system udløser og skaber økonomiske og sociale problemer, der truer et samfund. Det udfordrer menneskelige udfordringer og bygger på det stærkeste.

Socialdemokratiet vil et samfund bygget på lighed og solidaritet, fordi vi mener alle mennesker for ligestilling.

Alle skal have samme ret til efter søn at deltage i samfundets produktion og til en materiel betrygtet tilværelse. Klassen skal nedbrydes. Samfundet skal modvirke de forskelle, der er grundlagt gennem arv og miljø, så ingen på grund af begrænsede forudsætninger forhindres i at leve en rig og meningsfuld tilværelse.

Målet for den demokratiske socialisme er, at enhver menneske skal kunne udnytte sine muligheder. Ikke på bekostning af andre, men i samarbejde med andre. Vi skal sørge for, at udførelse af de solidariske ideer af vort samfund. At få andre til at trives og udvikle sig, er det samme som selv at trives og udvikles.

Bliv medlem Et stærkt Socialdemokrati er en nødvendighed for at sikre holdbare løsninger...

Navn: _____ Alder: _____
 Bopæl: _____ Adressen: _____
 Postboks: _____
 Kommune: _____
 Telefon: _____

Kapacitet tilsendes til:
 Socialdemokraterne, Nørregade 25, 1002 København V

styrk
SOCIALDEMOKRATERNE

Værs'go, her er dit land

■ ... med arbejdspladser og privat ejendomsret, obligationer og udbytter, forsikringselskaber og fabrikker, der producerer varer af høj kvalitet. Et land med en arbejdskraft, der berømmes for sin dygtighed ... for vort land har et højt uddannelsesniveau. Men også arbejdsløse. Et land på godt og ondt.

Hvad vil du med det?

■ I oplægget til Socialdemokraternes principprogram er samfundets økonomi behandlet i Punkt III. Demokratiske samfundskonomi.

Arbejdsbevarelsens kamp for folketryk og social retfærdighed er ikke afsluttet, her ejendomsretten til produktionsmidlerne er færdig for alle, her er det. Den ulige fordeling skal gøres lige.

Det hedder også i dette program, at gennem begrebet om økonomisk demokrati må lærerlønningen få andel i

virksomhedernes kapitalvækst. Socialdemokratiets opfattelse af fordelingen af indtægter og formueudvikling.

1) Udgørelse af fordelingen af indtægter og formueudvikling.

2) Altså forlængelse af produktions.

3) Samfundet må ved planlægning og styring sørge for, at de virksomheder, der producerer varer, sikrer overens med de samfundskonomiske.

Disse tanker kommenterer direktør Nils Holten Sørensen, S. C. Sparre A/S, Randers, og folketingsmedlem Bent Vilhelmsen, Socialis A/S, Randers.

Direktør Nils Holten Sørensen.

Smedevend, folketingsmedlem Bent Vilhelmsen.

At eje — både ret og pligt

■ Direktør Nils Holten Sørensen:

I mit ejerskab af erhvervsudværet, men dog som privatselskab, kommer jeg altså til Demokratiske samfundskonomi. Hvis uddannelsen har fællesskaber i smukt økonomisk, der vil det om præcis forklaring på, hvad det er.

Men principprogrammet ikke omfatter det enkelte menneskes ret til at eje lejlighed, hus eller obligationer, tale det om retten til at mede produktionsmidlerne, der med andel i værdisvigningen. En gammel kapitalistisk indstilling, der begrænses med ønsket om demokrati på den enkelte arbejdsplads og en samfundssvigning af produktionsmidlerne efter folketingsloven og behov. Retten til at eje giver samtidig pligt til at

forvalte det, man ejer på en sådan måde, at det også kommer samfundet til gode. Bakkelsen mellem den frihed, vi alle har til at eje, sammenholdt med pligten til at forvalte sin ejendom, er så fin, og for samfundet en forberedelse i den grad, at ingen bør tilvejebringe sig ejendomsrettigheder på andres bekostning, dette gælder naturligvis også, hvis uddannelsen er fællesskab i produktionsmidlerne. Dette indebærer ikke programmet grundlæggende, at så mange som muligt får lejlighed til at eje, det være sig hus eller produktionsmidler, og det første skridt bør være, at der i langt højere grad skabes mulighed for, at aktier eller optagelse ejes af en meget bredere del af befolkningen, gennem en overgangssvigning i de virksomheder, hvor den enkelte er beskæftiget. På langt sigt og gennem en udbredelse af kapitalismen, f.eks. bakkelsen, bør det være muligt for den enkelte at være medlem af andre virksomheder, så man ikke står alene sig til den virksomhed, hvor man i øjeblikket er beskæftiget. Jeg har sympati for den argumentation, der hævder, at vi gennem den, der nødvendigvis skal styre den samlede økonomi, blot får en ny mulighed. Det virkelige demokrati må ligge i den enkelte ret til selv at bestemme, hvor han eller hun vil investere sine penge.

Mit uddannelsesniveau, sikring af forbrugersikkerhed, skal en sammenblanding mellem det rigtige og realistiske, at det er samfundet, der med politikernes ansvar at varetage

disse, og den noget strålende løsning, at det også bør være med ændring af ejendomsretten. Man skal i øvrigt ikke undervurdere forbrugernes evne til at handle bevidst.

I stedet om samfundets styring af ressourcerne blander man ønsket om en styring ud fra en knæp på ressourcer med ønsket om styring af ressourcerne med henblik på en ændret fordeling, med andre ord igen besiddelse af ressourcerne. Det er klart, at samfundet har pligt til at styre, hvis en ressource bliver knæp, for så vidt den har betydning for den nationale økonomi, og derunder må den enkelte virksomhed rette sig, så det i øvrigt undgår ligegyldigt, hvem der ejer den.

I stedet om samfundets styring af ressourcerne blander man ønsket om en styring ud fra en knæp på ressourcer med ønsket om styring af ressourcerne med henblik på en ændret fordeling, med andre ord igen besiddelse af ressourcerne. Det er klart, at samfundet har pligt til at styre, hvis en ressource bliver knæp, for så vidt den har betydning for den nationale økonomi, og derunder må den enkelte virksomhed rette sig, så det i øvrigt undgår ligegyldigt, hvem der ejer den.

Forskel på virksomheder

■ Smedevend Bent Vilhelmsen:

I spørgsmålet om styring af økonomien kan jeg som lejemålsgiver glæde mig over de fleste tanker, der er lagt ud i diskussionen i Socialdemokraternes udkast til principprogrammet.

Det må være værdifuldt, at samfundet får mere kontrol med pengeinstitutter, forsikringselskaber og apoteker, ja de bør vel overtages af samfundet. Men ellers må samfundet overveje andre langsigtede foranstaltninger, vi har i Norden har forsket meget i fremme fællesskabsøkonomi i tak med ideer.

Mit vil vil være i forbindelse af ejendomsretten. Arbejdere og funktionærer har i fællesskab med folket og kapital skabt mange gode arbejdspladser og værdier, og må derfor have deres andel af udbyttet. Vi må have mere indflydelse, vel vidende, at dette fører til medansvar, men det er vi villige til at tage.

Jeg er som sagt tilhænger af OD, men jeg mener, at fællesskabet, den store, bør have en mindre andel. De lokale virksomheder må beholde hovedparten, så de får forøget livskraft og kan tage nye produktioner op, som mere i gang.

Med den erfaring, jeg har fra min egen arbejdsplads, kan jeg sige, at både samarbejdsvalg og medarbejderens valg til arbejdspladsstyrelsen har haft betydning.

Vi, der har den mere kontakt med medarbejderne, kan komme med nye tanker og

ideer og blive hørt. Oplæsningsen kan være forskellige, men samarbejde er godt. Som repræsentant for medarbejderne er man jo samtidig forbrugersrepræsentant med interesse i, at der skabes nye produkter af værdi og kvalitet både til hjemmets og eksport.

Men der er jo desværre også franser, der styres mere autoritært, f.eks. i forsikringselskaber, der fører en mere lukket tilværelse og er tætte for at vise et åbent regnskab, selv vi får i de virksomheder, der er noget at se på.

I øvrigt havde det være samme beskyttelse for medarbejderrepræsentanter i bestyrelser, som der er for tilfældet. Man får ofte indtryk af, at funktionærer i de autoritære, lokale virksomheder ikke har styrke ud af frygt

for, at de skal miste ansættelsesmuligheder.

Erhvervsretten stiller i dag så stærk krav til samfundet, at dette også bør have en vis kontrol. Det gælder ikke mindst for dem, der modtager oplysningsmidler. Vi har set, at for mange firmaer er det ikke nok at have profithensyn, og når de så har mættet, lukker de. De hvide, uden hensyn til bestemmelser om 50 årsrække, have medarbejderrepræsentation i bestyrelsen og underkøbes en effektiv samfundskontrol.

For når det går galt, er det jo samfundets indtækt, der risikerer at gå tabt. Det vil alle være bekendt.

Mit vil, måske, er fuld beskæftigelse og en lønpolitik mere solidt med lavlønsgruppen.

for, at de skal miste ansættelsesmuligheder.

Erhvervsretten stiller i dag så stærk krav til samfundet, at dette også bør have en vis kontrol. Det gælder ikke mindst for dem, der modtager oplysningsmidler. Vi har set, at for mange firmaer er det ikke nok at have profithensyn, og når de så har mættet, lukker de. De hvide, uden hensyn til bestemmelser om 50 årsrække, have medarbejderrepræsentation i bestyrelsen og underkøbes en effektiv samfundskontrol.

For når det går galt, er det jo samfundets indtækt, der risikerer at gå tabt. Det vil alle være bekendt.

Mit vil, måske, er fuld beskæftigelse og en lønpolitik mere solidt med lavlønsgruppen.

PRINCIP-

Principprogram-kampagnen er den største kampagne, et parti herhjemme nogensinde har gennemført.

Det er ikke en valgkamp, ikke en hvervejkampagne for nye medlemmer. Det er noget helt andet, der handler om det daglige politiske arbejde.

Det normale ved et nyt parti-program fædse var, at et udvalg diskuterer sig frem til et oplæg, der derefter går ud til foreningerne og endeligt vedtages på en kongres. Men de fleste politiske partier er blevet så demokratiske og moderne, at de gerne vil have meninger om deres programider, inden de vedtages. Socialdemokratiet er gået endnu videre og har sendt programoplægget ud til en ligefrem offentlig debat, hvor alle interesserede - uanset medlemskab eller partiøverensstemmelse - er inviteret til at komme frit frem med meninger.

Det nye socialdemokratiske parti-program skal først vedtages på en ordinær kongres i september 1977, så der er masser af tid både til diskussion og til at udarbejde ændringsforslag.

Det er den ansvarlige kongres, der beslutter, men alle er inviteret til at påvirke de folk, der til sin tid skal tage beslutningen.

Sådan er det moderne demokrati i Socialdemokratiet.

Og derfor diskuteres der over hele landet:

Præsten indleder

Socialdemokratiet i Vejle har haft studiekreds på Lindved Sognedrøm om principprogrammet. Indbydelsen til mødet er sendt frem til alle medlemmer, og tilmeldingen er god. Halvdelen af de inviterede kommer. Efter årets aften blev vi mødt af deltagerne at komme med indlæg til følgende afsnit: Vores sogneprest, der er i øvrigt deltagende i den løbende samfundsbet, har således lovet at indlede en aften. Debat om principprogrammet har givet os mange debatter. Bl.a. om energidebatten kommer med i denne forbindelse.

For pænt?

Socialdemokratiet i Vejle har haft studiekreds på Lindved Sognedrøm om principprogrammet. Indbydelsen til mødet er sendt frem til alle medlemmer, og tilmeldingen er god. Halvdelen af de inviterede kommer. Efter årets aften blev vi mødt af deltagerne at komme med indlæg til følgende afsnit: Vores sogneprest, der er i øvrigt deltagende i den løbende samfundsbet, har således lovet at indlede en aften. Debat om principprogrammet har givet os mange debatter. Bl.a. om energidebatten kommer med i denne forbindelse.

Men vi har været glade for studiebureau og holder i, men en glædesdeling om principprogrammet.

Ove R. Jørgensen, oplysningssekretær i Vejle-kredsen.

Bent Tapp, Kildevej, Langa, Nakskov.

Han kom!

Væstergaardens i Tømmerup nedbrændte et mødevalg, der har arrangeret principprogrammet med skilte indledende Amstorg-møder. J. P. Eriksen, folketingsmedlem, Paul Søgaard, borgmester, Knud Friberg o.s.v. Det var gode møder, men det sidste blev næsten dramatisk. På grund af finansproblemer blev tilmeldingsmand professor Erling Olsen forsinket. Han sendte et telegram: «Vær på mærk!» Det gjorde vi - og han kom. Det var en glæde, og vi diskuterede, indtil han var med. Indtil han var med. Indtil han var med.

Karl Rasmussen, Tømmerup.

Villy Andersen, Båse, Tveder, Gydelev.

DEBATTEN BLOMSTRER

Der er faktisk ikke det sted, men ikke kan være en debat om principprogrammet. Her går diskussionen på hvert især skolen i sønderhavet.

Til smørkate for debatten om oplaget til nyt principprogram valgte Socialdemokratiet det franske socialistsymbol, en blomst. Den kraftige blomst, der holder fast om en flamme, rød rose. Det er et stærkt symbol - som forresten en række socialdemokratiske partier rundt om i Europa har taget op.

I Danmark er det tænkt som blikfang netop for samfunddebatten i forbindelse med oplaget til principprogram. I denne forbindelse har det til gengæld forkommet i en lang række lokale folkeblade. Som mærket, som specialblomster, på mødebord, på mødebord, som nøglebænger, i annoncer, som dekoration på de unge T-shirts o.a.v. o.a.v. Den røde rose har i sandhed blomstret over hele landet.

Rosene står hos os i tæt forbindelse med den diskussion, der føres om, hvordan vort samfund kan komme til at se ud. Hvordan vi vil forme det. En rød rose, der blomstrer - et samfund, der skal blomstre op, folde sig ud.

Byrødder impliceret

En række af vore møder om principprogrammet er holdt i byrødder og med byrødder som indledning. Det vil sige, at kommunalpolitikkerne fik mulighed til mere principiel at give udtryk for deres politiske holdninger. Vi havde held med arrangementet. Deltagerne var tilfredse - og kommunalpolitikkerne fik en særlig indsigt i Roskilde.

Debat med Venstre

I Socialdemokratiet i Vinderup og Ørnager har vi koordineret principprogrammet og OD til en debat i mødeklæde og debatgruppe, og en del nye ansigter har deltaget. Som et punkt for debatgruppen har vi afsluttet et møde med en gruppe medlemmer af den lokale Venstre-venstreforening, og vi signer med et afsluttet møde om lokale repræsentanter og OD.

Erlend Jensen, Vinderup.

Kvinderne kom

Det ser ud til, at interessen for principprogrammet ikke er så stor her i Hårby på Fyn. Vi indledte med film og oplæg, men der

kom ikke ret mange tilhørere, og det pågik er at alle tilhørere var kvinder.

Johanne Jacobsen, Hårby.

Principdebatten i kirken

Den socialdemokratiske forening her i Vordinge (Odense) er ret ny, og kvartalen er så nyt, at vi endnu ikke har egentlige forsamlingslokaler. De to skolebørn havde debat om principprogrammet, sagde vi meningsfuldt om at møtte bruger de deltagende medlemmer ved den nye kirke. Det fik vi lov til, og et halvt hundrede deltagere så film om »Lille land, hvad nu?«

og borte Venstre. Deltagerne sagde om principprogrammet. Nu kører vi videre med mødeklæde for de næste principprogrammer.

Fredrik Lønsbo, Vordinge.

43 af 50 kom

I Brøndby Østre afdeling inviterede vi til et oplæg om principprogrammet. 50 mennesker kom 43, som fik film om principprogrammet og en redigering af udsagns-ekonomierne. Ivar Nielsen, Brøndby.

J.K. Døst, Socialdemokratiet i Brøndbyvester.

Hvor er arbejderne

Det har overrasket os her i Møltrup, så mange ikke-mødemænd, der kommer til møder om principprogrammet. Vi har diskuteret, hvorfor arbejderne her ikke deltog så meget i debatten som andre. Vi er lidt bekymrede over, at arbejderne ligesom lever i mistet og med de vilkår, de har, men folk med mere uddannelse tænker videre om ting som miljø og styring. Det er vor erfaring efter principprogramdebat.

Peter Lund, Møltrup.

Film i Re

I Re har vi på skolen vist film om »Lille land, hvad nu?« og folketingsmanden Kaj Ove Kaarsen indledte om principprogrammet. Den videre kampagne skal nok ske på folketingsmandens plan for hele Allinge-Gudhjem kommune.

Peter Ipsen, Kommenskerve, Re. Gudhjem.

15-årig med succes

I Gentofte med den overvejende konservative majoritet kan det godt være lidt svært at arbejde for et socialdemokrat. Til de to første møder om principprogrammet kom der ikke

mange. Så lykkedes vi et mindre lokale til tredje aften - og så var der folk end, så vi næsten ikke kunne skaffe plads. Vi så et masse mennesker, vi aldrig har set i forsamlingen før, og vi diskuterede til midnat. Vi blev enige om at fortsætte debatten, og det bliver 12. møde med Per Høstmark.

Afsluttet debat, formulerede dokumentation kom forresten på en 15-årig skole.

P. Peter Rasmussen, Socialdemokratiet i Vangede.

Godt offentligt møde med debat

I Haderslev har vi haft offentligt møde med udvalgte af Lærne Olsen, der var medlem af principprogramskudet. Desuden har vi haft 8 afslutninger med gennemgang af programforholdene. Tilslutningen har været betydelig, men så havde vi til gengæld et godt møde i Haderslev-kirken, hvor Kjeld Olsen talte, og hvor også mange ikke-mødemænd deltog i debatten, der var god.

Lis Rosner, Haderslev.

God debat

Socialdemokratiet i Rudbjerg har haft debat om principprogrammet hver tirsdag. Vi har vist film om »Lille land, hvad nu?«

og AOF i Rudbjerg har haft foredrag om emnet. Det interessante er, at der kommer mange ikke-mødemænd, og det har givet nogle debatter, der i virkeligheden er bedre end de sædvanlige.

Kaj Christensen, Kappel, Nakskov.

Vi har ikke tid

Det kan godt være, i tænker, vi er nogle sløve padder her i Horne, men vi har altså ikke haft tid til at lave principprogramdebat. Der er så meget andet, der skal passes. Køret, byrådsmøder, opkøbsmøder o.a.v. Vi må se at få noget gjort ved principprogrammet.

J.G. Jakobsen, Møllebakken, Horne.

Festlig optakt

Efter deltagelse i nogle weekendarrangementer om principprogrammet startede vi en programserie op i Benløse. Den første aften havde vi film om »Lille land, hvad nu?« og plancheudvalget, og til gik det løs med debatten. Vi tager altså for alvor i gang med oplæg, og inden 1. oktober 1976 formoder vi konklusion og slutningsforedrag.

Pia Hansen, Tårnby, Benløse.

Godt i Ringe

Vi følger med efter bodegaen i Ringe, og de vi havde Arnt Jørgensen på besøg. Lærte vi bare lidt om byghedegrader, mens han til gengæld gav os en god og mindeværdig aften på Mølleby Gymnasium, hvor deltagerne også fik noget at vide om hensigten med det nye program. Vi har også vist film om »Lille land, hvad nu?« og ropper yderligere med et par forelskede møder om principprogrammet.

Knud Jørgensen, Ø. Ringvej, Ringe.

Rapport fra Køge

I Køge har vi kørt med arbejdsgrupper på omkring 25 deltagere, og som nu nok siger, at deltagerne giver et bredt udtryk af samfundet. Bænder, skolefolk, tjenestemænd, ufaglærte, håndværkere - og også nogle, som desværre ikke kan finde arbejde. Ligeledes har deltaget »shoptorienterede« og »venstreforeningerne«, og flere gange har bøgerne låst højt. Forleden aften havde vi repræsentanter fra gruppen, og fra kl. 8 til over 12 diskuterede vi de rapporter, vi til sin tid skal sende ind til partens programvalg - efter vore delte og friske debatter.

Lis Hammer, Socialdemokratiet i Sønder Kommune.

Solidaritet med verden

Steen Christensen, Arbejderbevægelsens Solidaritetsråd, om arbejderbevægelsens betydning i det internationale samarbejde.

Den internationale solidaritet har alle dage været et væsentligt træk ved arbejderbevægelsen. Den liberale samfundssystem, som arbejderbevægelsen voksede op i og forsøgte at forandre, var også internationalt, men det var en kapitalist og varernes internationalisme, som arbejderbevægelsen revoluerede mod dette menneskefærdige syn og satte i stedet for verdens internationalisme den arbejderne befolknings.

Overordnet helhed

Den internationale solidaritet må i dag udmærket sig på en række områder, og det er vigtigt, at arbejderbevægelsen tager ledet netop her. For det første må vi sætte vores egentlige faglige og politiske opgaver ind i en overordnet helhed. Den krise, vi befinder os i, kan nemlig ikke løses uden et internationalt samarbejde og uden en øget styring. Forsøger vi at løse krisen på traditionel vis, vil det blive de fattige lande, der fortsat kommer til at betale prisen, og det vil være mod arbejderbevægelsens internationale forpligtelse. Den ny verdensorden vil nødvendigvis komme, spørgsmålet er blot,

Solidaritet med de undertrykte

Arbejderbevægelsen. Solidaritetsrådet blev oprettet i 1969 for at indsamle midler til bevægelser, der på demokratisk socialistisk grundlag kæmper for deres løn- og arbejdsforhold.

Solidaritetsrådet har siden 1969 stort set støttet tre hovedkategorier af modpartnere: 1. bevægelser i udviklingslandene, der kæmper for indførelse af demokratisk tilstande, 2. befolkningsbevægelser i den tredje verden samt i politiske partier og bevægelser i den tredje verden, der bygger på den demokratiske socialisme.

De fleste af de indsamlede midler er blevet givet til de demokratiske kræfter i Portugal og Spanien.

I Afrika har vi ydet støtte til de befolkningsbevægelser, der i løbet af de seneste år har modtaget deres mest fundamentale menneskerettigheder, land og fremme i den tidligere portugisiske Afrika. Med det tilgængelige midler i det sydlige Afrika, vil der være en øget behov for støtte til de bevægelser, der i Rhodesia, Namibia og Sydafrika stadig forholder deres indbyrdes rettigheder.

Enhver socialdemokrat skal have det...

Socialdemokratiet / Fremad

Detaljeret med udsnit af 1972 og 1980 års program, udvalgt af Arbejderbevægelsen i Danmark, 1972 og 1980. Pris 5,00 kr. (inkl. porto). Pris i fremmed valuta 5,00 kr. (inkl. porto).

Værs'go, her er dit land

med kommuner og amter, industriarbejder, kommunal forvaltning og nærdemokrati og fællesskab. Eller hvad? Her er dit land med borgere og muligheder...

Hvad vil du med det?

I kollegiet til Socialdemokratiets principprogram lægges mægen vægt på nærdemokrati, lokaldemokrati.

»Borgerne kan selv den mest væsentlige indtækt ved at starte borgerbevægelsen med økonomi, bolig og social bistand, der løser dem, at de indtækt hos borgerne bliver årsag til uoplyst økonomi i samfundet. Borgerbevægelsen, herunder det i afsnit 3: »Lighed og tryghed«.

»Nærdemokrati må, ved den øgede medindflydelse, det skal give, aldrig blive en erstatning for medborger på det store

plan, herunder det i oplyst punkt 10: »Den enkelte og fællesskabet«.

Planlægning og ledelse må bevare sig som nødvendige grænser, der sikrer det lokale samfund. To udfordringer er udfordringer i forhold til vore nuværende borger- og samfundsmæssige forhold.

Men hvad mener kommunalpolitikere, der administrerer det lokale samfund? To udfordringer er udfordringer i forhold til vore nuværende borger- og samfundsmæssige forhold. Årsagen, der er socialdemokrati og økonomi, borgerbevægelsen i Lennart Larsen, Odense, der er verdensmester.

Carina Larsen-Ledet

Lennart Larsen

Borgerne må have medindflydelse

■ Borgmester Carina Larsen-Ledet siger:

»Lokalitet er et vælg. For at kunne vælge må der være valgmuligheder både til brug på kort og på langt sigt. Samfundet bør være sådan indrettet, at der er lyst til at træffe valget om at bruge sig selv selv i arbejde som i fritiden.

Det burde være en menneskelig for alle at have et arbejde, hvor i landet man end bor. Dette vil sige, at der må være en lokaliseringspolitik, der sikrer beskæftigelse også for dem, som vælger at bo langt fra storbyerne. Industri- og handelscentrum bør geografisk være jævnt fordelt over det meste af landet. Dette kræver en politisk beslutning om, hvilke områder der skal udvikles som arbejds- og handelscentre.

At leve op til det øgede uddannelsesbehov kræver en lang række kommuner i udbygning af bosteder og oprettelse af nye uddannelsesinstitutioner. Det burde være op til regionerne selv at træffe afgørelse om, hvor og hvor mange voksenudviklingscentre, der skal bygges i stilet for som nu, hvor staten

eller min mening uretlig fremkommer.

Når det gælder arbejde og uddannelse må kvinderne have samme muligheder som mændene. Arbejdsmarkedet bør stadig mindre betydningsfuld for uddannelsesinstitutioner. Er der børn, er der nogen uoverensstemmelse navnlig for hende at komme i gang med arbejde. Men er hjemmehavende i en større kommune, hvor der er udfordringer og hjælpemuligheder til børnepasning m.v.

Arbejdsmarkedet burde finde ud af en 6 timers arbejdsdag for familier med børn under konformationsalderen. Derigennem gives både mænd og kvinder større chancer på arbejdsmarkedet og i uddannelse, uden at det behøver at gå ud over børnene.

Mange kommuner vil sikkert drømt om at stå til at løse en række af deres egne problemer i modstrid til nu, hvor de er afhængige af det offentlige eller må opgive fordi det offentlige i det omfang, hvor de bor, ikke giver muligheder for de fornødne hjælpemuligheder.

Kommunalbestyrelsen er valgt til at styre kommunen og dens økonomi. Dette princip bør fastholdes. Men borgerne i en kommune bør sikre større muligheder for indflydelse gennem nærdemokrati. Det må være borgerne ret at sige sig til prioriteringen af opgaver, der skal løses i kommunen, for også derigennem at kunne sætte sig ind i et kvalitetsniveau, som koster penge at udvikle.

Et stort skridt til venstre for midten

Lennart Larsens kommentar er:

»Socialdemokratiets nye motto, Solidaritet, lighed og tryghed har i forhold til det gamle motto: Frihed, lighed og broderskab mistet to vigtige elementer, nemlig friheden og broderskabet — ansvaret over for naturen og samfundet.

Jeg er modstander af afviklingen af produktionen til produktionsindfrysning, der ikke vil være en selvstændig økonomisk dynamik, der giver for den enkelte dansker høje levestandard.

Et middel til at sikre beskæftigelse, lønforhold og tryghed er en ændring af økonomisystemet til virksomhedsdemokrat. Den enkelte medarbejder bør eje sin egen del af virksomheden, således at risiko og ansvar bliver et personligt anliggende. Herved skabes tillid mellem kapital og arbejdskraft, samarbejde og indflydelse, der giver tryghed.

Fremstillingen for at udbygge samfundets service og trafikale styring fra et centralt hold medarbejderne er således en del af produktionsindfrysning. Udførelse heraf kan ikke ske ved fælleskab, der kræver politisk ledelse.

En politisk ledelse har hverken i øst eller vest bevist sin dygtighed i så hensende.

Nærdemokrati

Fremstillingen for en medlemsdeltagende ledelse for den enkelte medarbejder er, at hans løn og ansvar bliver ham ved. Derfor må en fortsat decentralisering finde sted. Jeg finder, at opbygningen af den økonomiske og selvstændige og trafikale styring fra et centralt hold medarbejderne er således en del af produktionsindfrysning. Udførelse heraf kan ikke ske ved fælleskab, der kræver politisk ledelse.

Forlægger samfundet i direkte modstrid med nærdemokrati.

I stedet for som foreslået, at der skal ske en langsigtede planlægning med en udbygning af samfundets service, bør man gennemføre en yderligere decentralisering i beslutningsprocessen, ved at kommunalbestyrelsen får øget blikkraft.

På baggrund heraf finder jeg at afviklingen af produktionen og forvaltningen, er for korrekt, men ufuldstændig med de øgede centraliserende tendenser, som debatteringen kræver.

Samfundsdebatten går videre...

■ I løbet af sommeren vil de første aktiviteter om udsat til principprogram være afsluttet.

Men den brede samfundsdebatten går videre, og partiets kredse i Ejner Høgelund Christensen, Socialdemokratiet. Den 1. november afvik-

leses det endelige programforslag til de socialdemokratiske kredse.

Samfundsdebatten har stor betydning. Når et parti som Socialdemokratiet skal have et nyt principprogram, er det vigtigt, at også den del af befolkningen, der ikke er

medlem af partiet, får mulighed for at påvirke et sådant program. Fra november 1976 til april 1977 skal det endelige programforslag behandles i partiets kredse og forsamlinger. Her vil der fortsat være mulighed for at præge udformningen af det endelige

program.

— 1. april er sidste frist for kredse og forsamlinger for at indsende ændringsforslag. Der sammen med programforslaget, skal behandles på kongressen i september 1977, hvor det endelige skal vedtages.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk